Machinjio ya Vingunguti na danadana za kuanza

Juma Isihaka, Mwananchi
mwananchipapers@mwananchi.co.tz

Dar es Salaam. Mradi wa Machinjio ya Vingunguti unaendelea kuwa kitendawili kisichoteguka, hii ni baada ya viongozi husika kutofautiana maelezo ya siku rasmi ya uzinduzi, huku kila mmoja akidai sababu ya kuchelewa kwake ni vifaa vilivyoagizwa nje ya nchi.

Katika maelezo yao walipozungumza na *Mwananchi* kwa nyakati tofauti, mmoja wa viongozi hao alidai uzinduzi unatarajiwa kufanyika miezi mitatu ijayo, huku mwingine akidai utafanyika mwishoni mwa mwezi ujao.

Akizungumza na *Mwananchi*, Mkurugenzi wa Jiji la Ilala, Jumanne Shauri alisema mradi huo unatarajiwa kuzinduliwa baada ya miezi mitatu kuanzia sasa, baada ya vifaa vya kuhifadhia katika chumba cha kuhifadhi nyama (coldroom) kuletwa na kufungwa.

"Kuna vifaa tumeagiza China kwa ajili ya coldroom, tunatarajia vitawasili nchini baada ya miezi mitatu na kufungwa, hapo machinjio itazinduliwa," alisema.

Vifaa hivyo vitahusika katika ujenzi wa vyumba vinane vya kuhifadhia nyama ambapo vitahifadhi ng'ombe 500 na mbuzi na kondoo 160 waliochinjwa kwa wakati mmoja.

Maelezo ya Shauri yanatofautiana na Msahiki Meya wa Jiji hilo, Omar Kumbilamoto, aliyesema vifaa hivyo vitawasili mwezi ujao na mwishoni mwa mwezi huo mradi utazinduliwa.

Kumbilamoto alifafanua mikataba ya uagizaji vifaa hivyo kati ya Serikali na watengenezaji ilikuwa miwili ambapo wa awali vifaa vyake vilishawasilishwa na kufungwa na mwingine ndiyo hivyo vinavyosubiriwa.

"Kuchelewa kwa vifaa kumetokana na mkataba huu wa pili, isingewezekana vifaa vingine harak hivyo, hela inabidi wapi. Tumeshaagiza tunatarajia Mei vitawasili na itakapofika mwisho wa mwezi huo mradi utazinduliwa," alieleza Kumbilamoto.

Alipoulizwa kuhusu mapato na matumizi katika mradi huo, Kumbilamoto alisema hailo hakuna ushuru wala tozo inayolipwa na wafanyabiashara katika machinjio hayo kwa maelekezo ya mamlaka za juu, akiahidi zitapangwa wakati utakapofika.

Kuhusu eneo lililotengwa kwa ajili ya uuzaji wa nyama, Mkurugenzi wa jiji hilo alisema limeshakamilika lakini halijaanza kutumika hadi machinjio itakapokamilika.

Mkataba wa ujenzi wa machinjio unaelezwa kuwa gharama za mradi huo ni Sh12.4 bilioni na utakuwa na uwezo wa kuchinja mbuzi na kondoo 3,000 na ng'ombe 1,500 kwa siku.

Alipoulizwa kuhusu hilo, Shauri alisema kwa sasa ni mbuzi 50 pekee ndio wanaochinjwa, huku ng'ombe wakisubiri kukamilika kwa mitambo ya kuhifadhia nyama.

Kauli ya wafanyabiashara

Kwa upande wake, Mwenyekiti wa Wafanyabiashara wa eneo hilo, Joel Meshark, alisema pamoja na machinjio mapya kuanza kutumika, shughuli nyingi wanafanya machinjio ya zamani isipokuwa kuchinja mbuzi na kondoo.

"Shughuli zetu tunafanya kwenye machinjio ya zamani, tumeambiwa vifaa vikiletwa tutahamia kwenye mpya, lakini kwa sasa tunaendelea na eneo la zamani," alisema.

Msimamo wa Wizara

Alipotafutwa na *Mwananchi* kueleza msimamo wa Wizara ya Mifugo na Uvuvi kuhusu kukamilika kwa machinjio hayo, Naibu Waziri wa wizara hiyo, Abdallah Ulega alisema hawahusiki nayo kwa kuwa ipo chini ya Jiji la Ilala.

"Tunatamani kuona hata kesho machinjio inakamilika, sisi tunafuatilia ili kujua nini kinakwamisha machinjio kukamilika, lakini tayari tunayo taarifa kwamba kazi imeanza kufanyika ingawa kwa kiwango kidogo," alisema.

Kauli ya NHC

Wakati danadana za lini mradi huo utaanza kufanya kazi zikiendelea, Shirika la Nyumba la Taifa (NHC) lililokuwa linatekeleza mradi huo, limeshaukabidhi kwa Jiji la Ilala baada ya kukamilisha kazi.

"Kazi imekamilika na mradi tumeshaukabidhi Ilala kwa mujibu wa mkataba tulioingia nao," alieleza kwa ufupi Meneja wa Huduma na Uhusiano wa NHC, Muungano Saguya.

Kasi ya ujenzi

Mradi huo ulianza kutekelezwa Juni 2019 na ulipaswa kukamilika Desemba 31, mwaka huo ambapo Septemba 16, 2019 Hayati Magufuli alipofanya ziara ya kushtukiza, alieleza kutoridhishwa na mazingira ya eneo hilo.

"Haiwezekani jengo la ghorofa moja tulijengewe kwa miezi 18. Natoa maelekezo kuwa ndani ya miezi mitatu yaani Oktoba hadi Desemba 31 mwaka huu, ujenzi uwe umekamilika," alisema.

Novemba 2019 Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa pia alitembelea mradi huo na kusisitiza ukamilike mwishoni mwa Desemba 31, 2019 kama ilivyoagizwa na Rais.

Agosti 17, 2020 Katibu Mkuu Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa, Mhandisi Joseph Nyamhanga aliagiza NHC kuhakikisha kuwa inakamilisha kwa haraka ujenzi wa machinjio hiyo ili ianze kutumika mwishoni mwa Oktoba 2020.

"Pamoja na maendeleo mazuri ya ujenzi naiagiza NHC ambaye ndiye aliyepatiwa dhamana ya ujenzi kuhakikisha anakamilisha haraka ujenzi huu ili kutoa fursa ya machinjio kuanza kazi," alisema Mhandisi Nyamhanga.

Hata hivyo, Februari 27, mwaka huu alipotembelea tena machinjio hayo, Mhandisi Nyamhanga alimuelekeza Shauri kuhakikisha kuwa inaanza kutoa huduma mapema Machi mwaka huu.

"Kwa kuwa ujenzi wa machinjio hii umekamilika kwa kiwango cha kuanza kutoa huduma, sasa inatakiwa kazi zianze hata kwa kuchinja ng'ombe, mbuzi na kondoo wachache mpaka hapo mtakapokamilisha ujenzi kwa asilimia 100," alisema Nyamhanga.

Mei 17, 2021 Waziri Mkuu Kassimu Majaliwa alitembelea tena machinjio hayo na kuagiza NHC kuhakikisha wanakamilisha ujenzi kabla ya Juni 30 mwaka huu na kamhusu ianze kufanya kazi wakati wakimalizia ujenzi.

"Mstahiki Meya na Mkurugenzi, tunahitaji machinjio haya ili tuweze kuanza kazi, lakini pia Jiji na ushiriki wa wafanyabiashara mifugo zungumzeni kila siku ili mfikie hatua kwamba lini muanze, tunataka tuondoke kwenye eneo hili la zamani, kamilisheni hizo asilimia tano zilizobaki," alisema Majaliwa.

Julai 9, 2021 Mkuu wa Mkoa wa Dar es Salaam, Amos Makalla alifanya ziara katika eneo la machinjio na kuagiza Shirika la Nyumba la Taifa (NHC) kufanya kazi usiku na mchana ili ifikapo Agosti 1, mwaka huu machinjio ya kisasa ya Vingunguti iweze kutumika.

Septemba 10 mwaka jana, alifanya tena ziara katika eneo hilo na kueleza alivyokerwa na kuchelewa kumalizika kwa mradi huo na kuagiza uongozi wa Jiji kukaa kikao kutafuta mkandarasi atakayekamilisha ununuzi wa vifaa vinavyohitajika ili chumba cha baridi kikamilike haraka.

> "Tunahitaji machinjio haya ili tuweze kuanza kazi, lakini pia Jiji na ushiriki wa wafanyabiashara mifugo zungumzeni kila siku ili mfikie hatua kwamba lini muanze"
> **Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa.**

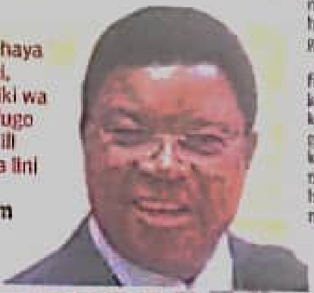

Sh12.4 bil
Gharama za mradi wa machinjio ya Vingunguti.

1,500
Idadi ya ng'ombe wanaochinjwa kwa siku moja katika machinjio ya Vingunguti.

Juni 12
Mwaka 2019 ni siku ambayo Jiji la Ilala liliingia mkataba na Shirika la Nyumba la Taifa (NHC) la ujenzi wa machinjio ya Vingunguti.

Mwenekano wa jengo la Machinjio ya Vingunguti ambayo mpaka sasa bado haijajulikana ni lini itafunguliwa rasmi. Picha na maktaba

Scanned with CamScanner

HABARI LEO UK 5.

Wachangamkia uuzaji maziwa ndani ya kibuyu

Na Sifa Lubasi

WANAWAKE na vijana katika Wilaya ya Bahi mkoani Dodoma wamechangamkia biashara ya uuzaji wa maziwa kwa kutumia vibuyu ambapo lita moja imekuwa ikiuzwa Sh 1,000.

Biashara hiyo ambayo mara nyingi hufanyika asubuhi huwakusanya wauza maziwa kutoka vijiji mbalimbali vya wilaya hiyo hadi Bahi Mjini.

Mmoja wa wafanyabiashara hao, Sarah Amos kutoka Kijiji cha Mkakatika alisema amefanya biashara hiyo kwa muda mrefu na inamsaidia kupata fedha kwa ajili ya familia yake.

Alisema akiwa mama wa watoto watano amekuwa akifuga mifugo mbalimbali ikiwemo ng'ombe ambao pia wamekuwa wakiwakamua na kupata maziwa kwa ajili ya biashara.

"Kuna wengi wanafanya biashara hiyo, nalazimika kuamka saa 11:00 alfajiri kila siku kwa ajili ya shughuli zangu kabla ya kwenda kuuza maziwa," alisema.

Alisema kuwa kazi hiyo amekuwa akifanya na binti yake ambaye ana umri wa miaka 15.

Akizungumzia kushamiri kwa biashara hiyo, Diwani wa Kata ya Bahi, Augustine Ndonu alisema wauzaji wengi wamekuwa wakitoka maeneo ya Chitalalo, Weseti, Tanduli na Mkakatika.

Alisema wilaya hiyo ina wafugaji wengi wa ng'ombe wa asili.

"Mama akikamua maziwa anaenda kuuza na fedha zinazopatikana ni kwa ajili ya matumizi ya familia," alisema.

Alisema wafanyabiashara hao wamekuwa wakitumia vibuyu ili kutunza maziwa hayo.

"Vibuyu tangu miaka mingi vimekuwa vikitumika kutunza maziwa, huku Bahi maziwa yanauzwa yakiwa kwenye vibuyu hiyo inasaidia kutunza asili yake hata yakipigwa na jua hayawezi kupoteza uasili wake," alisema.

Alisema zamani maziwa yalikuwa yakitumika nyumbani baada ya kukamuliwa lakini sasa ni biashara kutokana na wengi kuona fursa kwenye kufanya biashara hiyo.

Alisema wananchi kutoka maeneo mbalimbali ya Dodoma wamekuwa wakifika Bahi kwa ajili ya kwenda kununua maziwa na kwa ajili ya kwenda kuyauza.

"Kuna mipango ya Bahi kuwa na kiwanda cha kusindika maziwa hayo kwa kiasi kikubwa itawasaidia sana wafugaji," alisema.

Shirika la Afya Duniani (WHO) limependekeza unywaji maziwa angali uwe lita 200 kwa mwaka hapa nchini.

Kwa sasa takwimu zinaonesha unywaji wa maziwa ni wastani wa lita sita hadi 45 kwa mwaka.

Scanned with CamScanner

NIPASHE UK 8.

Uvuvi haramu sasa tishio Ziwa Victoria

Na Richard Makore,

MWANZA

JANGA la uvuvi haramu kati ka Ziwa Victoria limerudi kwa kasi na kutishia kutoweka kwa samaki kama hatua za haraka hazitachukuliwa kudhibiti hali hiyo.

Awali, serikali ilidhibiti uvuvi haramu katika ziwa hilo yakiwamo makokoro na kusaidia samaki aina mbalimbali wakiwamo sangara kuongezeka.

Akizungumza na Nipashe jana kuhusu janga hilo, Katibu wa Chama Cha Wavuvi Tanzania (TAFU), Jephat Machandalo aliiomba serikali kuongeza nguvu kudhibiti uvuvi haramu ambao alikiri umerudi kwa kasi.

Alisema kwa sasa samaki wadogo aina ya sangara wamezagaa mitaani katika mikoa yote ya Kanda ya Ziwa pamoja na maeneo mengine ambayo wanavuliwa kinyume cha sheria.

Katibu huyo ametaja aina tatu zinazotumika kufanikisha uvuvi huo ni pamoja na matumizi ya taa za sola kwa ajili ya kuvulia dagaa, makokoro pamoja na nyavu ndogo za dagaa kugeuzwa kuvulia sangara.

Alisema taa za sola ambazo zinatumiwa na wavuvi wa dagaa ambao ni wanachama wao pia, zinachangia kuibua samaki wadogo waliopo chini na kuja juu ya maji kutokana na mwanga wake kuwa mkali.

Aliongeza kuwa awali wavuvi hao walikuwa wakitumia taa za karabai ambazo hazina mwanga mkali ziwani na hivyo kufanya uvuvi uliozingatia taratibu na sheria.

"Hawa samaki wadogo wakipigwa na mwanga mkali wa sola wanapanda juu ya maji kutoka chini, hatua hii inasababisha samaki hawa kunaswa na nyavu za dagaa," alisema.

Machandalo alisema wavuvi wa dagaa wanatumia nyavu ndefu kwenda chini zaidi ya mita 20 na kusababisha kunasa samaki wadogo waliopanda juu na waliopo chini.

"Watu wanadhani nyavu za dagaa zinavua dagaa pekee, lakini haipo hivyo, hizi nyavu pia zinanasa samaki wadogo aina ya sangara na wengine ambao wanahitaji kukua na kuvuliwa wakiwa wakubwa," alisema Machandalo.

Kuhusu matumizi ya makokoro ambayo yamekatazwa kisheria, Machandalo alisema bado yapo na yanatumika katika maeneo mbalimbali huko ziwani na kwamba ameshatoa taarifa hiyo kwa serikali.

"Ni kweli kila soko katika maeneo ya Kahama, Shinyanga, Tabora, Mwanza, Mara, Kagera, Geita hawa samaki wadogo wanauzwa wakiuzwa, jambo ambalo ni hatari kwa kuwa siku chache zijazo kama hali hiyo haitadhibitiwa samaki watatoweka ziwani," alisema.

Alibainisha kuwa kwa sasa wavuvi wa sangara wameanza kuhamia katika uvuvi wa kutumia nyavu za dagaa kwa kuwa wanapata samaki wengi ingawa ni wadogo.

Aliongeza kuwa samaki hao wanavuliwa kwa wingi katika mialo mbalimbali na kusafirishwa kuanzia saa 10 hadi saa 12 asubuhi kwa kutumia pikipiki kuwapeleka sokoni.

Nyavu za kuvulia samaki kisheria zinatakiwa kuwa na matundu yenye ukubwa wa inchi sita na urefu wa kwenda chini kati ya mitaka 10 hadi 12.

Alitoa mfano kwa nchi ya Uganda ambayo imeweka masharti ya mtu anayetaka kuvua dagaa kwenda umbali wa mita zaidi ya 200 kutoka nchi kavu, lakini kwa Tanzania hakuna utaratibu wowote.

Alisema mvuvi anaweza kuvua sehemu yoyote zikiwamo sehemu za mazalia ya samaki ama kati kati ya ziwa kwenye kina kirefu bila kuulizwa na mtu.

Aliomba serikali kuweka mkazo katika suala hilo kwa kuwa isipofanya hivyo itarajie kumalizika kwa samaki siku chache zijazo.

Uchunguzi uliofanywa na Nipashe katika masoko mbalimbali, umebaini kwamba samaki wadogo aina ya sangara kwa sasa wanauzwa kwa mafungu.

Kwa sasa fungu moja lenye samaki sita hadi nane kutegemea na ukubwa linauzwa Sh. 2,000 na wafanyabiashara wakiwakaanga mmoja wanauza Sh. 2,000 hadi Sh. 3,000.

Akizungumzia sakata hilo, Ofisa Uvuvi Mfawidhi wa Kanda ya Ziwa, Roman Mkenda, alikiri kupokea malalamiko hayo.

Alisema kuna kundi la wafanyabiashara wasiokuwa waaminifu ambao wanajihusisha na uvuvi haramu na kwamba wanaendelea kufanya doria ili kukomesha tatizo hilo.

Alikiri kuwapo upungufu kutoka kwa watendaji wakiwamo viongozi wa masoko, maofisa watendaji wa mitaa, vijiji na kata kwa kuwa samaki wanaovuliwa kwa njia haramu wanapitia huko.

Kuhusu matumizi ya taa za sola pamoja na nyavu za dagaa kutumika kuvulia sangara na samaki wengine, Mkenda alisema suala hilo wamelipokea kutoka kwa chama cha wavuvi na linafanyiwa kazi.

Scanned with CamScanner